

Obveza Do Popolnosti

Osnovni principi za nepridobitne organizacije na trgu

Pri stalnem iskanju stabilnih virov financiranja, organizacije nevladnega sektorja (NVO) včasih uporabljajo strategije »samofinanciranja« (različne poslovne in komercialne pristope, kot so prodaja izdelkov ali uslug, investicije ali poslovne aktivnosti) da povečajo prihodek. Za mnoge organizacije, ki vstopajo s svojimi aktivnostmi v tržni prostor pomeni vstopanje v neznan teritorij. Z vstopanjem v »profitni svet« imamo poleg odgovornosti za natančno upravljanje s tveganji, ki so močno usidrana v finančno pridobitev, odgovornost tudi za to, da ohranjamo in zaščitimo druge pridobitve, ki so mogoče še bolj dragocene, npr. naš sloves, kar je posebej pomembno za razumevanje etičnih dimenzij. Kot so vrednote in poslanstvo pomembne pri vodenju organizacije, tako moramo biti pazljivi pri vodenju komercialnih aktivnosti, s postavljanjem vrednosti in poslanstva na prvo mesto. Zaupanje moramo vzdrževati tako pri naših uporabnikih (podpornikih) kot tudi v širši javnosti.

Zaupanje je torej najpomembnejše in mora voditi vse odločitve ter akcije na trgu, tako v naši organizaciji kot v celotnem sektorju.

Predanost do popolnosti: osnovni principi za neprofitne organizacije na trgu

so skupek principov in standardov, ki pomagajo usmerjati vodstvene kadre civilnih organizacij, da prepoznajo in se pripravijo na etične dimenzije podjetniških aktivnosti in da pomagajo zagotoviti da se njihovi profesionalni standardi odražajo na vsaki stopnji poslovnega načrta in razvoja. Ti principi so bili razviti z namenom, da se naslovijo na samofinanciranje ter neprofitno podjetniško delo znotraj NVO. Obstajajo številni drugi splošni etični kodeksi, standardi in principi, ki so bili razviti posebno za nepridobitni sektor v celoti. Kot vsi ostali nepridobitni standardi se osnovni principi samoregulirajo in so samo uporabni, kadar se organizacija obrne nanje.

Predanost poslanstvu in vrednotam

- NVO morajo postaviti svoje poslanstvo pred vse druge zahteve. Povečevanje profita prek podjetnih aktivnosti lahko uporabimo edino v primeru, ko podpirajo aktivnosti vezane na poslanstvo organizacije in za ponovno vlaganje v oblikovanje podjetnosti same. Profit ne sme biti razdeljen med izvršni organ ali med osebe NVO.
- NVO si morajo prizadevati, da so socialno in ekološko odgovorni pri izvajanju podjetnih aktivnosti. Ne smejo prodajati storitev in produktov, ki so škodljivi ljudem ali okolju in se tudi ne smejo vezati na organizacije, ki se lotevajo takih aktivnosti.
- NVO morajo voditi podjetne aktivnosti v ravnotežju med »socialnimi in finančnimi vidiki« Če se zgodi, da kratkoročne poslovne aktivnosti zahtevajo večjo finančno angažiranost kot socialno, morajo biti odločitve vedno vezane na družbene cilje. Odločitve morajo torej vedno podpirati celovitost poslanstva organizacije.
- NVO ne smejo odvrniti organizacijskih virov (tako finančnih kot materialnih) od aktivnostih, ki ne bi bile vezane na poslanstvo.
- NVO ne smejo izkoriščati podpornih skupin za povečevanje dohodka. V vseh delovnih praksah in v oglaševalskih ali javnih odnosih, morajo podpirati dostojanstvo in vrednost svojih strank.
- NVO si morajo prizadevati za zagotavljanje visoke kvalitete standardov v njihovih podjetnih aktivnostih. Prepoznavanje visoke kvalitete v pridobitnih aktivnostih se zrcali tudi na drugih aktivnostih vezanih na poslanstvo same organizacije.

Zavezanost do preglednosti

- NVO, ki se lotevajo podjetnih aktivnosti, morajo natančno voditi finančno dokumentacijo in se popolnoma podrediti pravočasnim finančnim poročilom in zahtevam notranje in zunanje kontrole. Plače vodilnih zaposlenih morajo biti dostopne javnosti.
- NVO podjetne aktivnosti morajo biti dokumentirane in dostopne javnosti. Poročila morajo jasno prikazati podjetne aktivnosti, njihovo naravo in specifikacijo. Natančno morajo prikazati, kako je bil prihodek iz teh aktivnosti uporabljen.
- NVO morajo imeti računovodstvo vodeno tako, da razmejijo podjetne aktivnosti od drugih programskih aktivnosti organizacije, z namenom, da vzdržujejo jasnost in razliko v finančnem poslovanju.
- NVO so obvezani, da plačajo vse davke in obveznosti na dohodek pridobljen na podlagi podjetnih aktivnosti ter da sprejemajo vse vladne, statusno določene načine vodenja teh aktivnosti. Pod nobenimi pogoji se ne smejo lotevati nobenih nezakonitih praks.

Predanost do odgovornosti

- Pridobitne aktivnosti morajo ostati zakonite in etično odgovorne organizaciji z namenom, da se ohrani celovitost in dobro ime organizacije.
- Že na samem začetku vzpostavljanja pridobitnih aktivnosti, si morajo NVO-ji pridobiti podporo ključnih oseb v organizaciji.
- Ključne osebe, ki sprejemajo odločitve in statutarni organi organizacije morajo imeti priložnost, da si delijo poslovne odločitve, ki so ključnega pomena za aktivnosti vezane na poslanstvo organizacije.
- NVO morajo biti odprti za delitev poslovnih izkušenj z drugimi sorodnimi organizacijami takrat, ko ni ogrožena njihova poslovna dejavnost.

Predanost do poštenosti

- NVO se morajo upravljati pošteno in morajo vključevati pridobljene prakse iz njihovih pridobitvenih aktivnosti, zagovarjati morajo politiko ne-diskriminacije spola, rase, narodnosti, mentalnih ali psihičnih nesposobnosti, spolne orientiranosti, političnih in religioznih mnenj ali članstva.

- NVO morajo najemati delavce za njihove podjetne aktivnosti glede na njihove sposobnosti in kvalitete njihovega dela. Izogibati se morajo vsakršnemu nepotizmu.
- NVO si morajo prizadevati za visoko kvaliteto obravnavanja zaposlenih na področju podjetnih dejavnosti. Zaposleni morajo imeti dostop do primernih zdravstvenih uslug in dostojnih pogojev za delo.
- NVO morajo prakticirati etično sprejemanje odločitev v smislu ponudbe in povpraševanja znotraj njihovih poslovnih aktivnosti. Mnenja različnih prodajalcev morajo biti upoštevana pri glavnih naložbah ali s pogodbo. Izogibati pa se morajo konfliktov interesov pri dogovoru o storitvah.
- NVO ne smejo zlorabiti davčnih prednosti (davčnih olajšav) za dosego neupravičenih koristi pred »poslovnimi« konkurenti.

Dokument OBVEZA DO POPOLNOSTI: »Osnovni principi za nepridobitne organizacije na trgu« so razvili znotraj organizacije NESsT v sodelovanju s Centrom za neprofitni management (Slovenija), Civil Society Development Foundation (Madžarska), Lotos o.p.s. (Češka), Partners for democratic Change (Slovaška) ter s pomočjo različnih predlogov ostalih kolegov iz Evrope, Latinske Amerike ter ZDA.

Podobno kot bo potrebno prediskutirati samo področje neprofitnega podjetništva, bo potrebno pričujoči dokument s pomočjo praktikov prilagoditi za uporabo.

Vse pripombe in predlogi so dobrodošli!

Commitment to Integrity is also available in multiple language versions on the NESsT website.

The Social Enterprise Ethics Initiative (SEE INIT) is an ongoing effort of NESsT to address the unique ethical issues of nonprofit organizations as they use enterprise activities to further their mission and/or financial goals. Read more about current SEE INIT activities on the "Furthering the Field" link of the NESsT website.

Copyright © 2004 NESsT.

All rights reserved, NESsT encourages the use and adaptation of the ideas within *Commitment to Integrity* but asks that users quote and cite NESsT accordingly. No part of this publication may be sold in any form or reproduced for sale without prior written permission of NESsT.

ISBN 1-930363-02-8